

EL LLENGUATGE

Manar i menar

Cal no confondre els verbs manar i menar. En la pronunciació del català oriental, manar i menar són homònims, en les formes de l'infinitiu i en totes aquelles altres en què l'accent tònic no recau a la primera síl·laba. Així, manava i menava continuen essent homònimes, però l'homonímia ja desapareix en mano i meno, o bé en mani i meni. Manar vol dir «exercir una autoritat superior» menar significa «conduir, guiar». Com veiem, són camps de significació força acostats i així, potser en algun cas especial, manar i menar també podrien ésser sinònims, és a dir, intercanviables. Per exemple: Manava (O menava) cinquanta mil homes.

Aquesta homonímia entre les formes de manar i menar en les quals l'accent tònic no recau a la primera síl·laba, origina moltes vacil·lacions ortogràfiques. Vacil·lacions i errors, i encara n'origina més en les formes dels seus composts: comanar, demanar, encomanar i recomanar, que provenen de manar o s'hi relacionen, i emmenar i malmenar, composts de menar. (Anomenar i nomenar, derivats de nom, no hi tenen res a veure, però es podrien arranjolar en aquest segon grup, pel que fa a les vacil·lacions gràfiques.) A les formes dels verbs relacionats amb manar, cal pensar a escriure una a (i no una e, com es fa sovint) a la darrera síl·laba del radical: Et demanaven al despatx. Ho encomanaran a l'estranger. El recomanariem de bon grat. Contràriament, cal escriure una e (i no una a) a la mateixa síl·laba dels verbs composts de menar i dels altres —gràficament— equiparables: Això emmenarà greus conseqüències. Li semblava que el malmanariem. Li sabia greu que l'anomenessin.

ALBERT JANE